

Дело C-438/05

International Transport Workers' Federation

и

Finnish Seamen's Union

срещу

Viking Line ABP и OÜ Viking Line Eesti

(Преюдициално запитване,
отправено от Court of Appeal
(England & Wales) (Civil Division))

„Морски транспорт — Право на установяване — Основни права —
Цели на социалната политика на Общността — Колективно
действие на синдикална организация срещу частно предприятие —
Колективен трудов договор, който може да разубеди предприятието
да регистрира плавателен съд под флага на друга държава-членка“

Заключение на генералния адвокат г-н M. Poiares Maduro, представено на
23 май 2007 г. . . . . I - 10784
Решение на Съда (голям състав) от 11 декември 2007 г. . . . . I - 10806

Резюме на решението

1. *Свободно движение на хора — Свобода на установяване — Разпоредби на Договора — Приложно поле*
(член 43 ЕО)
2. *Общностно право — Принципи — Основни права — Право на колективно действие — Съвместяване с изискванията във връзка с гарантираните от Договора основни свободи*
(член 43 ЕО)
3. *Свободно движение на хора — Свобода на установяване — Разпоредби на Договора — Действие по отношение на лицата*
(член 43 ЕО)
4. *Свободно движение на хора — Свобода на установяване — Ограничения — Започнато от синдикат колективно действие с цел да се принуди частно предприятие да сключи колективен трудов договор*
(член 43 ЕО)

1. Член 43 ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че по принцип от приложното поле на този член не е изключено започнатото от синдикат или от обединение на синдикати колективно действие срещу частно предприятие, с цел последното да се принуди да сключи колективен трудов договор, чието съдържание може да го разубеди да се възползва от свободата на установяване.

наетите и на самостоятелно заетите лица и предоставянето на услуги. Тъй като условията на труд в различните държави-членки са уредени както със законови и подзаконови разпоредби, така и с колективни трудови договори и други актове, сключени или приети от частноправни субекти, ако действието на предвидените в посочения член забрани се ограничи до актовете на органите на власт, ще възникне опасност от създаване на неравенство при прилагането им.

Всъщност член 43 ЕО урежда не само действията на органите на власт, но се разпростира и по отношение на други правни уредби, с които се цели колективно уреждане на труда на

Тъй като организирането на колективни действия от синдикати на работниците е израз на правната автономия, с която тези организации,

които не са субекти на публичното право, разполагат по силата на синдикалната свобода, призната им по-специално с националното право, и тъй като тези колективни действия са неразривно свързани с колективния трудов договор, чието сключване е цел на синдикатите, по принцип тези колективни действия попадат в приложното поле на член 43 ЕО.

Макар че посоченото право, включително правото на стачка, трябва да се признае като основно право, неразделна част от общите принципи на общностното право, за чието спазване следи Съдът, това не означава, че упражняването му не може да подлежи на определени ограничения. Всъщност както се препотвърждава в член 28 от Хартата на основните права на Европейския съюз, то е защитено в съответствие с общностното право, както и с националните законодателства и практики.

(вж. точки 33—37 и 55; точка 1 от диспозитива)

2. Правото на колективно действие, включително правото на стачка, е признато както с различните международни актове, при изработването на които държавите-членки са сътрудничели или към които са се присъединили, като Европейската социална харта, впрочем изрично спомената в член 136 ЕО, и Конвенция № 87 относно синдикалната свобода и закрилата на правото на синдикално организиране, приета през 1948 г. от Международната организация на труда, така и с изработените от посочените държави-членки актове на общностно ниво или в рамките на Европейския съюз като Хартата на Общността за основните социални права на работниците, която е приета през 1989 г. и също е спомената в член 136 ЕО, и като Хартата на основните права на Европейския съюз.

В тази връзка, макар че закрилата на основните права съставлява законен интерес, който по принцип може да обоснове ограничаването на задълженията, наложени от общностното право, дори и на тези, които са свързани с гарантирана от Договора основна свобода, упражняването на такива права не остава извън приложното поле на разпоредбите на Договора и трябва да бъде съвместено с изискванията относно защитените с посочения договор права и да съответства на принципа на пропорционалност.

От това следва, че основният характер на правото на колективно действие не може да изключи от приложното поле на член 43 ЕО такова действие, предприето срещу предприятие, с

цел последното да се принуди да сключи колективен трудов договор, чието съдържание може да го разубеди да се възползва от свободата на установяване.

Освен това забраната да се накърнява основна свобода, предвидена в императивна правна норма от Договора, се налага по-специално по отношение на всички договори, с които се цели колективното уреждане на труда на наетите лица.

(вж. точки 43—47)

(вж. точки 57, 58 и 66; точка 2 от диспозитива)

3. Член 43 ЕО може да предостави на частните предприятия права, които могат да се противопоставят на синдикат или на сдружение на синдикати.

Всъщност отмяната между държавите-членки на пречките за свободното движение на лица и за свободното предоставяне на услуги може да бъде застрашена, ако премахването на въведените от държавите ограничения може да бъде неутрализирано от пречки, произтичащи от упражняването на правната автономия на сдружения и организации, които не са субекти на публичното право. По-нататък фактът, че определени разпоредби на Договора са формално адресирани до държавите-членки, не изключва възможността с тях същевременно да се предоставят права на всеки частноправен субект, който е заинтересован от спазването на установените по този начин задължения.

4. Член 43 ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че колективни действия, които имат за цел да се принуди частно предприятие със седалище в определена държава-членка да сключи колективен трудов договор със синдикат, установен в тази държава-членка, и да прилага съдържателните се в договора клаузи спрямо наетите лица в установено в друга държава-членка дъщерно дружество на посоченото предприятие, представляват ограничения по смисъла на посочения член.

Всъщност такова колективно действие има за последица да направи по-непривлекателно, дори безполезно, упражняването от предприятие на правото му на установяване, доколкото това колективно действие

възпрепятства последното да получи в приемащата държава-членка същото третиране като другите установени в тази държава икономически оператори. Освен това такова колективно действие, с което се цели да се попречи на корабособствениците да регистрират плавателните си съдове в държава, различна от тази, на която са граждани действителните собственици на плавателните съдове, трябва да се разглежда най-малкото като ограничение на упражняването на правото на свободно установяване на предприятие.

Тези ограничения по принцип могат да се обосноват със защитата на императивно съображение от обществен интерес като защитата на работниците, при условие че се установи, че могат да гарантират осъществяването на преследваната легитимна цел и не надхвърлят необходимото за постигането ѝ.

(вж. точки 72—74 и 90; точка 3 от диспозитива)